

Nagy Gábor

VI. szimfónia

Színész barátomnak

1

Látod, barátom, éljük az életünket,
ahogy az élet, kinek-kinek, élhető.
Itt a beomló tágas égbolt,
amott fény-lyuggatta cseréptető.

Nem firtatjuk, kinek volt igaza,
e negyven év kalandorság volt így is,
úgy is. Elég a kétely luxusához,
és elég ahhoz: a verembe esve higgy is,

kétségbe esve is ahhoz imádkozz,
aki közönybe rejtezik előlünk,
akiből gúnyt úztünk, ha sportból is akár,
csak ne legyen belőle előnyünk.

Rám förmedsz, ha kitör belőlem a panasz:
barátom, jól kicsellőzött velünk az élet!,
mondom hát, amit hallani akarsz:
javunkra írnak minden veszteséget;

amint a mester a kőből szobrot farag,
törünk, morzsálódunk, vagyunk a kénye-kedve,
vagyunk az énből kiesett alak:
a mű pihen. Ha elfeledve,

ha pajzsra emelve, örökre kész.
Kettéválik eleven megalkotója
és az eleve elrendelés,
ami a *nincset* birtokolja.

És a mi birtokunk, ugye, nagy pátria?!
Még ha görcsbe is rántja izmaink a köszvény,
perifériás neuropátia,
mi lebegünk a *csodák föntjén*.

Maradjon hát a különvélemény,
külön-létünk pecsétje feltöretlen:
ha másban ismer magára az én,
önmagától is visszaretten.

2

A csukott ajtón is átjut az Úr?
Résnyire nyitva hagyott ajtómnál az ördög
sem sündörög.
Finnvás égiek: földtől megcsömörlők.

Akkor inkább a színház függőnye
hulljon fejünkre másvilági átok
gyanánt, igaz?
Kisegít majd a színész ösztöne,

végyszó híján is játékban maradni.
Vezérelvünk legyen: rutin!
Vagy végképp mindenből kimaradni:
ez volna, mi rendeltetett?

S mégis: kié a pódium, a színpad?
Kié a versből szikrázó derű?
Létezés-álarcban a test
játékká lényegül.

És a játék illúzióvá.
Hazatérvén ránk csukódik az ajtó.
Hogy a hit miként tesz lóvá,
van arra példánk egy szakajtó.

Torkolj le: ez blaszfémia,
kártékonyabb az öncsalásnál.
Színlelés csak, mint az ima,
ha nem vallomás, csak kiváltság.

Én majd – a sűgőlyuk kiszól –
visszaterellek végszavadhoz.
Legyél színész igaziból:
ruhádat szaggatva fogadkozz.

3

Az ablak négyszögében földeregő
iszkázi hajnal, a bolgár szoba:
csergékkel bélelt jó akolmeleg.
Olyan, mint egy emlékezet-kerengő,
ahogy újra meg újra visszatérünk oda.

Úgy vonz vissza, mint egy elveszett mítosz
köztünk tévelygő szelleme.
Mégis valóbb, mint amit keresztvíz hoz
létre, a templomok hideg lehelete.
Iszkáz, somlói fürtök erjedt ihlete.

Lehet-e előbb oltárnál a múzeum,
a Nagy László faragta sebhely a fatörzsön,
a háromszor megcsavart körtefa,
vitrinbe zárva is eleven ösztön;
hogy a múlhatatlannak legyen igaza?

Ideiglenes szállásunk: otthon.
Bolgár harangjáték. Ha virrad,
fény játszik a nap-kolompon.
Ennél jobb szövegkönyvet
a legfőbb Rendező sem írhat.

4

És amikor se Úr, se kétely?
Mikor nem uralod a tested.
A tested – nem is, testedben a mételey
veszi át uralmát feletted.

Amikor valóságosabbá
válík a rumos pohár fénye,
mint a megfontolást szavakká
bontó hit szenvedélye.

Mikor a színpad: csupasz deszka.
Valahogy végigmeztlálalunk
a negyedik felvonáson. Ha szálka
fúródik is talpunkba olykor.

Silány ördöggel cimboráló
vakhittel vagy-e megvasalva,
vagy még föléled benned
a Játszó kéretlen hatalma,

kocsmaredőny, hull le a függöny,
hogy minden az utolsó kupicától,
az utolsó argumentumtól függjön,
és bár türelmetlen a pincér,

iszunk, mint aki az életéért iszik –
bár ez az élet: mégsem az –,
mint aki tetőpontján a darabnak
hajszálpontosan végszavaz.

S aztán az öltözőben a tükör
elé roskad. Főhős, statiszta
sminkje leolvad, míg a karzat
beleszédül a katarzisba,

elgyötört arccal éljük át az istenit,
túllátva tapsrenden, rivaldafény
vakságán – és csendben beletörődünk,
a függöny mögött nincsen más, csak *én*, csak *én*.